

Tana Arbeiderparti

Kommunevalgprogram 2015-2019

Vedtatt på medlemsmøte 25.11.2014

Alle skal med

Vi vil ha et samfunn hvor alle skal være med. Hvor vi løser de viktigste oppgavene sammen.

Arbeiderpartiet vil styrke fellesskapet for å sikre enkeltmennesket trygghet og samtidig større personlig frihet enn det vi klarer en og en. Vi vil gjøre fellesløsningene bedre fremfor å privatisere og overlate omsorg og andre grunnleggende velferdstjenester til markedet.

Arbeiderpartiet vil fornye, forbedre og forsterke velferdstilbudet i Tana. Skal vi lykkes med dette må vi sørge for en god verdiskaping. Arbeid til alle er viktig for hele samfunnets verdiskaping, for velferden og for den enkelte. Arbeid skaper trygghet og fjerner fattigdom, mens arbeidsledighet skaper sosiale forskjeller. Arbeid er vårt sterkeste virkemiddel for å nå mål om inkludering og likestilling. Dette er vår viktigste sak.

Det viktige er at folk opplever å få et godt tilbud i Tana kommune. Eldre må få den omsorgen de trenger og sikres en god og aktiv alderdom. Skolen skal ha nok lærere og gode lærere. De mest utsatte blant oss, som barn under barnevernet eller mennesker som sliter med rus, skal få den hjelpen de trenger.

Kommunene har det overordnede ansvaret for store deler av velferdstilbudet til sine innbyggere. Et levende lokaldemokrati med bred deltakelse er grunnleggende for å møte samfunnsutfordringene, og selve grunnsteinen i folkestyret.

Det norske samfunnet skal være tilrettelagt for alle. Ofte er det menneskeskapte hinder som gjør deltakelse vanskelig for de som har nedsatt funksjonsevne.

Arbeiderpartiet vil at alle skal ha like muligheter fordi det gir folk frihet til å leve det livet de ønsker seg og drømmer om. Det vil skje store forandringer i Norge i årene framover, men vi skal løse utfordringene sammen.

Oppvekst

Tana Arbeiderparti vil garantere for oppvekstsentrene i bygdene, med tilbud om barnehage, småtrinn og mellomtrinn.

For å sikre at ungdom i vår kommune skal få styrket det faglige innholdet på skolen, og bli gitt mulighet til å være en del av et større ungdomsmiljø, ønsker vi å vurdere et

felles ungdomstrinn i kommunen. Dette tror vi vil være en av faktorene som kan lette overgangen til videregående skole.

For å fremme god sosial og skolefaglig læring ønsker Tana Arbeiderparti at Tana skal bli en PALS kommune. PALS er en arbeidsmetode som består av systematiske og effektive forebyggingstiltak som retter positiv oppmerksomhet mot alle skolens elever.

Tana Arbeiderparti ønsker å heve kunnskapen om tospråklighet på alle områder.

Tana Arbeiderparti vil jobbe for å få en kommunal samisk språklig barnehage. Vi vil at flere fullfører grunnskolen med samisk som 2.språk.

Det er viktig å videreføre samarbeidet med Tana Montessoriskole.

Arbeiderpartiet vil at alle skal gis forutsetninger til å gjennomføre videregående opplæring. Vi ønsker at flere skal ha muligheten til å ta videregående skole i Tana. Tana Arbeiderparti ønsker å samarbeide med Finnmark fylkeskommune, både for å bevare og videreutvikle Tana Videregående skole og LOSA.

Tana kommune skal være en fremtidsrettet kommune, og derfor er det viktig at vi satser på å utdanne egne innbyggere til det lokale arbeidsmarkedet.

Tana Arbeiderparti vil:

- Videreutvikle Tana Videregående skole og LOSA.
- Utvikle opplæring- og utdanningstilbud på "Kunnskapens hus".
- Få på plass en kompetanse og rekrutteringsplan.
- Satse på språkopplæring, der samisk skal stå sterkt.
- Barn med spesielle behov skal undervises av spesialpedagoger.
- Ansatte i barnehager skal ha utdanning eller få tilbud om utdanning.
- Innføre to barnehageopptak i året.
- Støtte opp om ungdomsrådet.
- Jobbe for flere nærmiljøanlegg, lekeplasser og ballbinger.
- Støtte opp om "Ung jobb"
- Fortsette å legge til rette for godt samarbeid med Digforsk i Tana
- Jobbe for skolefrukt og måltider i barnehage og skole
- Klasseturer skal organiseres slik at alle kan være med.
- Feriefond for funksjonshemmede barn
- Vurdere felles ungdomsskoletrinn når den nye skolen står ferdig.
- Styrke samarbeidet mellom skole og næringsliv.
- Sikre kulturskolen og ungdomsklubben
- Mer fysisk aktivitet på alle skoler og barnehager.

- Videreføre grenseskolesamarbeidet
- Jobbe for å få en kommunal samiskspråklig barnehage
- Jobbe for å forebygge mobbing i skoler, barnehager og på arbeidsplasser

Eldre

Tana Arbeiderparti vil at det økende antall eldre i kommunen skal få en alderdom som de kan nyte og trives i. "Det avgjørende er ikke hvor gammel du er, men hvordan du blir gammel".

Vi vil legge til rette for at flest mulig skal kunne stå lenger i arbeidslivet, at det legges til rette for at også de svakeste eldre skal kunne få del i kulturlivet og lokalsamfunnet, og at de kan få gode omsorgstilbud.

Arbeiderpartiet vil gå inn for å styrke de eldres muligheter til å delta i lokalsamfunnet og i organisasjonene. Da er også gode skyssordninger viktig i en langstrakt kommune som Tana.

Tana AP vil bidra til at Tana kommune skal ha en god seniorpolitikk. Kommunen trenger den kompetansen de eldre arbeidstakerne har opparbeidet seg. Arbeidsoppgavene må tilpasses den enkeltes kapasitet og ønsker, og det bør gjøres mer bruk av redusert arbeidstid for folk som nærmer seg pensjonsalder.

Eldrerådet må brukes aktivt i saksbehandlingen i kommunen, slik at det kan gis råd om saker som angår dem. Kommunen må støtte opp om lag og foreninger som engasjerer eldre og som bidrar til å sette eldrepolitiske saker på dagsorden.

Tana kommune har som en målsetting at eldre skal kunne bo lengst mulig i eget hjem. For å få dette til, er det også nødvendig å ta i bruk velferdsteknologi på en systematisk måte.

Tana Arbeiderparti vil:

- Sikre at kommunen gir god pleie og omsorg til de eldre.
- At Tana kommune skal ta i bruk velferdsteknologi.
- Legge til rette for et variert kultur- og trimtilbud som retter seg mot eldre.
- Stimulere til økt frivillig innsats blant eldre og for eldre.
- Styrke frivilligsentralen.
- Stimulere eldre arbeidstakere til å stå lenger i arbeidslivet.
- Legge til rette for at eldrerådets og eldres organisasjoner gis gode arbeidsforhold.
- Arbeide for at bestillingsskyssen (Flexx) beholdes og utvikles.

Helse og omsorg

Nøkkelen til god helse er forebygging og tidlig innsats. Pasientens behov må stå i sentrum for planlegging, organisering og oppbygging av tjenestene. Velfungerende samarbeid mellom alle deler av helsetjenesten er avgjørende for å få til dette.

Det er viktig at ansatte innen pleie og omsorg får mulighet til kompetanseheving og at det gis tilbud om videre og etterutdanning. På den måten står vi sterkere rustet til å møte samhandlingsreformen på en god måte. Tjenesten innen rus og psykiatri i kommunen må styrkes

Vi vil tilrettelegge botjenesten for fremtidens behov ved å sikre nok boliger og etablere dagtilbud.

Tana Arbeiderparti vil fortsette å støtte folkehelsearbeidet som gjøres rundt om i kommunen.

Vi vil satse på å øke kompetansen hos de ansatte som jobber med rehabilitering av pasienter som er utskrevet fra spesialisthelsetjenesten.

Tana Arbeiderparti vil:

- få på plass en kompetanse og rekrutteringsplan
- Sikre at vi har kreftsykepleier.
- Sikre at vi har demenskoordinator.
- Styrke dagaktivitetstilbudet til hjemmeboende eldre.
- Få slått sammen de to tannklinikkene vi har i Tana.
- Det skal gis tilbud om samiskopplæring til kommunens ansatte.
- Fortsette å prioritere driften og utviklingen av frisklivssentralen i kommende periode.
- Legge til rette for fysisk aktivitet gjennom forskjellige ”kom i form – tiltak”
- Jobbe for å styrke og utvikle DPS i Tana
- Bidra til å opprette og merke turløyper og traseer både for sommer og vinterbruk.
- Innføre en årlig folkehelsepris til enkeltpersoner eller foreninger som jobber særlig med folkehelse.
- Sikre forsvarlig eldreomsorg, gode omsorgsboliger og sykehjemsplasser med nok personell

Verdiskaping:

Vi må skape for å ha noe å dele. Finansiering av framtidens velferd betinger at det lokale næringsliv har en positiv utvikling. Den demografiske utviklingen stiller også nye krav til både næringsutvikling og arbeidskraft. Utvikling av et framtidsrettet og miljøvennlig næringsliv er derfor avgjørende for å kunne opprettholde det sterke

velferdssamfunnet vårt.

Tana kommunes og kommunesenterets geografiske plassering i øst gir store muligheter og fortrinn. Kommunen må legge til rette for at næringsliv, bedrifter og det offentlige kan utnytte dette fortrinnet.

Vi ønsker å legge til rette for nyetablering av store og små private bedrifter og etablering av offentlige tjenester. Et voksende næringsliv gir positive ringvirkninger. Det må tilrettelegges arealer for nyetableringer og utvidelser. Ordningen med fri regnskapsfører første driftsårene videreføres.

Bergverk

Tana Arbeiderparti ønsker å bidra til at den eksisterende bergverksindustrien kan videreutvikle seg i Tana. Dette må gjøres i samarbeid med kommunen, næringen, reindriftsutøvere og andre som bruker naturen.

Tana arbeiderparti vil jobbe for at det nasjonalt innføres en ressursavgift som skal komme de berørte kommunene til gode. Tana Arbeiderparti ser det som uaktuelt med ny bergverksdrift, før en slik ordning er på plass.

Fjordfiske

Norge forvalter store havområder med enorme ressurser. Arbeiderpartiets holdning er at disse ressursene tilhører fellesskapet, og skal forvaltes i evighetens perspektiv. Folk skal ha rett til å drive et tradisjonelt fiske, uten å være nødt til å kjøpe slike rettigheter. Vi sier også absolutt nei til evigvarende kvoterettigheter. Forvaltningen skal gi grunnlag for sterke fiskestammer, lokal verdiskaping og bosetting ved fjord og kyst.

Reindrift

Næringen har i alle år vært en tradisjons- og familiebasert næring. Det kulturelle grunnlaget som ligger i samisk språk, kunnskaper, ferdigheter og naturressursutnyttelse kan bare ivaretas dersom næringsaspektet blir ivaretatt på en økonomisk, økologisk og kulturell bærekraftig måte.

Den viktigste forutsetningen for å bevare reindriften som en bærekraftig næring, er å sørge for at det til enhver tid er tilgjengelige arealer for beiting, flytting og kalving for reinene.

Landbruk

Landbruket er av stor betydning for Tana. Kommunen har et stabilt godt klima og store arealer som er godt egnet for mekanisert drift. Tana har bønder med høy kompetanse både innen husdyrhold og grasproduksjon. Det er mange store melkebruk i kommunen, og saueholdet sammen med spesialisert fremføring av okser bidrar vesentlig til kjøttproduksjonen. Næringen er den viktigste faktor til stabil og spredt bosetting.

Produksjonen både av kjøtt og melk har økt, og det er fortsatt muligheter for økning. For å kunne få dette til må bøndene kunne fornye driftsapparatet. Spesielt utbedring og fornyelse av driftsbygningene.

Mange gårdsbruk i Tana sliter med store kostnader fordi arealene ligger spredt og drives på leiebasis. Disse jordene har svakere drift og gir lave avlinger. Dette er en situasjon som ikke kan vedvare.

Av positiv betydning for Tana er alle bedriftene som leverer varer og tjenester til landbruket. Disse fagmiljø, sammen med Tana videregående skole, utgjør den viktigste kunnskapsbasen i finnmarksjordbruket.

Meieriet som foredler produkter fra melkebrukene, selger bl.a. Kesam til hele landet. Produktet har blitt en stor suksess. Bedriften har nærmere tretti ansatte. At bedriftene tilnyttet jordbruket er solide gir utøverne trygghet i drifta og ringvirkninger i kommunen.

Landbrukspolitikken er en avgjørende faktor for distriktsjordbruket og dets muligheter for videre eksistens.

Tana Arbeiderparti vil bidra til å sikre alle bruk som er i drift i dag i Tana og legge til rette for fornyelse og nyskaping.

Tana Arbeiderparti vil:

- Styrke avsetningen til primærnæringsfondet.
- Gi generasjonsskifte i jordbruket høy prioritet.
- Bidra til kompetanseheving gjennom kurs i samarbeid med Tana Videregående skole og Studiesenteret.
- Stimulere til at tana videregående skole tilbyr folk muligheter til samarbeid om dyrking og høsting av landbruksprodukter.
- Gi ungdom mulighet for praksis-/lærlingeplass på gårdene.
- Etablere kommunale lærlingeplasser
- Jobbe for at det etableres flere kompetansearbeidsplasser i Tana
- Utvikle grenseoverskridende næringssamarbeid
- Etablere en aktivitetspark knyttet til service og kompetansebasert næring i Tanabru området
- Stimulere til sterkere fornyelse av bygningsmassen og økt produksjon av kjøtt og melk
- Starte en prosess som vil tilføre husdyrbønder arealer nær bruket
- Sikre beitebruken ved en forsvarlig rovviltforvaltning
- Jobbe for å øke antall aktive gårdsbruk i Tana
- Jobbe for å sikre Tine meieri i Tana nok melk

- Legge til rette for nyetableringer innenfor landbruket.
- Arbeide for fortsatt statlig finansiering av interkommunale skadefellingslag for rovvilt.
- Fortsette satsingen i fjordområdet på fiskeri og sikre fjordbefolkningens rett til å drive fiske.
- Jobbe for lokal videreforedling, og at fjordfiskere kan levere sin fangst lokalt
- Sikre at reindriftsnæringen har tilstrekkelig med arealer
- Satse på produksjon av spesialiteter fra Tana
- Jobbe for en større utnyttelse av restprodukter fra kvartsitten i Austertana. Jobbe for å etablere etterbruksfond etter kvartsittbruddet i Austertana
- Sikre tilstrekkelige næringsarealer i kommunen.

Bosetting

Arbeiderpartiet ønsker at innbyggere skal kunne bygge og bo i hele kommunen. Vi ønsker en offensiv og framtidsrettet boligpolitikk. Det er en viktig politisk oppgave å legge til rette for at det bygges nok boliger og leiligheter. Det må legges til rette for gode og trygge bomiljøer. Man må sikre at bygg som er oppført som boliger blir brukt til det. Derfor er det viktig at det legges til rette for en regulert hyttebygging i kommunen gjennom arealplanen.

Mange ønsker å bruke fritiden sin i Tana på grunn av det gode klimaet, flotte friluftsmuligheter og gode servicetilbud. Det bør legges til rette for flere hyttefelt i kommunen, også sentrumsnært. Hytteområder reguleres slik at det ikke kommer i konflikt med lokalbefolkningen. Nærhet til vei, strøm, scooterløyper og skiløyper vil være en fordel.

Tana kommune må ha en helhetlig politikk for å sikre full inkludering av nye innbyggere.

Tana kommune har i dag en stor kompetanse når det gjelder språkbadpedagogikk- denne kompetansen er en fordel og skal benyttes ved inkludering av innvandrere.

Arbeiderpartiet vil tilrettelegge boarealer som tilfredsstillere fremtidens boligkrav fra eldre. Dette krever tilpassede boliger eller leiligheter som er sentrumsnære.

Tana Arbeiderparti ønsker å utrede muligheten for å sikre elevhybler til våre borteboende skoleelever i Alta, Vadsø og Kirkenes.

Tana Arbeiderparti vil:

- Sikre nok tilgjengelige tomter i sentrumsområdet og ute i bygdene til boligbygging.
- Ha tilgang på startlån
- At kommunen gir god veiledning til de som ønsker å bygge bolig
- Sikre at kommunen har en smidig saksbehandling i byggesaker, og ha lavest mulig egenandel for utbyggerne i slike saker.
- Bidra til at unge får muligheter til å etablere seg i eksisterende boliger i distriktene
- Bedre mulighetene for å bygge i distriktene
- Finne attraktive tomter for boliger til eldre

Kultur og idrett

Tana kommune har en kulturskole vi kan være stolte av. Svært mange av kommunens barn og unge er tilknyttet denne. Tana Arbeiderparti vil sikre fremtidig drift av Tana kulturskole. Kulturskolen bør fortsette å ha et bredt spekter av aktiviteter, der det er helt naturlig at det flerkulturelle Tanasamfunnet gjenspeiles. Tana Arbeiderparti vil også at ungdommen i Tana skal ha en fritidsklubb de kan benytte, og se på som et sikkert tilbud.

Mestring og en følelse av at en er en del av et fellesskap, er noen av de viktigste faktorene i barn- og unges hverdag. Gjennom deltakelse i kulturskolen, teater og aktiviteter i klubben vil de unge kunne ta del i dette felleskapet, som er viktig for å skape gode oppvekstmiljø. Kulturskolen og ungdomsklubben er også viktig da elevene i Tana er fordelt på mange skoler, slik at alle unge i Tana har et felles møtested.

Tana Arbeiderparti vil:

- sikre kulturskolen
- få på plass nytt basseng i forbindelse med flerbrukshallen
- at satsingen på samisk barneteater styrkes
- at steds- og gatenavn må gjenspeile det flerkulturelle Tana
- bidra til å fremme og gjøre tilgjengelig mer av vår lokale historie
- gi idretten gode betingelser
- jobbe for å opprettholde det gode bibliotektilbudet vi har i Tana.
- at Tana kommune er en viktig bidragsyter til de ulike kulturarrangementene
- jobbe for å synliggjøre Tana museum og vår felles kulturarv

Natur og miljø

Utmarka og Tanaelva er viktig for tanaværingar og må forvaltes på en god og balansert måte. Mulighet for høsting og rekreasjon er en viktig del av kulturen og livskvaliteten for folk i Tana. Befolkningen må derfor ha mulighet til motorisert ferdsel i utmark, muligheter til å jakte, tilgang til turstier, skiløyper, fiskeplasser og

badeplasser ved elva. Den motoriserte ferdselen må foregå i kontrollerte former og med minst mulig skadevirkninger på natur og miljø.

Befolkningen må ha mulighet til motorisert ferdsel i utmark, både i forbindelse med tradisjonell høsting i utmark, og i annen næringsvirksomhet.

Tana Arbeiderparti mener at gammetradisjonene med oppføring og bruk som finnes i Tana, må videreføres og styrkes. Dette må ivaretas kommunens arealplaner hvor man kan sette av mulige områder for gammebygging, på tradisjonell måte.

Laksebestandene i Tanaelva utgjør uvurderlige verdier for bosetting, næringsutvikling, lokal kultur og trivsel.

Tanaelva er en av de siste elvene i Norge hvor man praktiserer næringsfiske og matauk for både lokalbefolkningen og tilreisende. En elv hvor alle har mulighet for å fiske laks uavhengig av inntekt. Det må sikres at lokalbefolkningen har tilgang på elva ved begrensede ressurser.

Laksen må forvaltes på en bærekraftig måte som sikrer framtidige generasjoner tilgang til denne ressursen. Lokale interesser og kultur må ivaretas, gjennom en forvaltning hvor også tradisjonell kunnskap om laks og laksefiske står sentralt. Et nært samarbeid med Tanavassdragets fiskeforvaltning, lokale fiskeorganisasjoner og annen offentlig fiskeforvaltning er viktig for å nå disse målene.

Tana kommune bør satse på å ta i bruk det som er av tilgjengelig miljøteknologi for å bidra til et bærekraftig samfunn. Konkrete klima- og miljøtiltak er viktige i et bærekraftig samfunn. Tana Arbeiderparti mener at kommunen må være et forbilde og gjennomføre miljøtiltak i egen organisasjon. Det må satses på trygge og tiltalende nærmiljø uten forurensning og forøpling, der myke trafikanter kan ferdes trygt. Tana Arbeiderparti vil jobbe for at ØFAS fortsatt skal ha gode systemer for å håndtere avfall fra husholdninger og næringsliv på en miljømessig og samfunnsøkonomisk god måte.

Tana Arbeiderparti vil:

- jobbe for bedre merking av snøskuterløyper, barmarksløyper, turstier og skiløyper
- at kommunen som del av den offentlige fiskeforvaltningen samarbeider nært med Tanavassdragets fiskeforvaltning, lokale fiskeorganisasjoner og andre myndigheter for å ivareta og videreutvikle fisket i Tanaelva.
- kommunen skal ha en aktiv rolle i forbindelse med utarbeidelse av driftsplan for vassdraget.
- tradisjonell kunnskap skal også være et viktig fundament for forvaltningen av vassdraget

- arbeide for å hindre at fiskesykdommer, fysiske inngrep eller forurensning påvirker miljøtilstanden i Tanaelva
- ta vare på lokale tradisjoner knyttet til laksefiske og gammebygging
- rullere kommunedelplanen for klima og energi
- at kommunale virksomheter sertifiseres som Miljøfyrtårn
- fortsette innsatsen mot forsøpling
- Jobbe for etablering av Joddu

Samferdsel - infrastruktur

Vi ønsker å jobbe for et godt fylkes og stamveinett i Tana kommune. Kommunen må vedlikeholde og oppruste de kommunale veiene.

Det er et folkekrav om at man skal få på plass gang og sykkelvei i mellom Tanabru - Skiippagurra og Tanabru - Seida. Strekningen Tana bru til Skiippagurra må prioriteres på grunn av trafikken og meget farlige strekninger ved Fossebakken og krysset i Skiippagurra.

Tana Arbeiderparti vil:

- Sette av areal til sykkel og gangvei i arealplanen
- at det skal etableres sykkel- og gangsti fra Tanabru til Skiippagurra og Seida.
Prioritere strekningen Tana bru til Skiippagurra
- etablere «snarveier» for myke trafikanter fra boligområdene ved Tana bru til skolene og flerbrukshallen.
- Fortsette arbeidet med å ruste opp de kommunale veiene.
- Vedlikeholde jordbruksveier og foreta nødvendige utbedringer
- at alle skal ha fibertilgang og full mobildekning
- oppgradere veistrekningen fra Smalfjord – Giilláš
- Utbedret FV890 Tana bru til Austertana
- Jobbe for oppgradering av E6 i Tanadalen
- Jobbe for at nye Tana bru blir ferdigstilt i 2018
- På sikt vurdere flere bruer i Tana
- Jobbe for å sikre farleden til Leirpollen

www.tana.arbeiderparti.no

www.facebook.com/TanaArbeiderparti